CYFARFOD	**Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Abermaw**
DYDDIAD	**06 Mawrth 2018**
TEITL	**Diweddariad ar Faterion Rheolaethol yr Harbwr**
AWDUR	**Swyddog Morwrol a Pharciau Gwledig**

1. Cod Diogelwch Porthladdoedd

1.1 Mae'r Cod Diogelwch yn 'ddogfen fyw' ac sydd yn cael ei adolygu yn rheolaidd gan staff harbyrau y Gwasanaeth. Mae yn anorfod fod y Gwasanaeth yn derbyn sylwadau a barn Aelodau o'r Pwyllgorau Ymgynghorol ar addasrwydd y Cod Diogelwch a hefyd i dderbyn sylwadau yn rheolaidd ar ei chynnwys fel gallai'r Cod Diogelwch gael ei adolygu fel bod yn berthnasol i weithgareddau'r harbwr, safon cymhorthion mordwyo, addasrwydd yr is ddeddfau, materion diogelwch a gwaith cyffredinol dydd i ddydd yn Harbwr Abermaw.

1.2 Rhwng y 19eg ac yr 21ain Medi 2017 fe gynhaliwyd arolygiad trylwyr gan archwilwyr Asiantaeth Gwylwyr y Glannau a hyn yn adolygiad o drefniadau a sustemau diogelwch presennol harbyrau bwrdeistrefol Gwynedd er sicrhau cydymffurfiaeth a'r Cod Diogelwch Porthladdoedd.

1.3 Yn dilyn adolygiad gan Asiantaeth Gwylwyr y Glannau a gynhaliwyd ym mis Medi 2017 mae'r Gwasanaeth wedi derbyn adroddiad yn dilyn yr archwiliad gan yr arbenigwr allanol. Mae copi o'r adroddiad yn atodol ac fe fydd y Gwasanaeth yn gweithredu ar argymhellion yr archwilwyr yn ystod y misoedd nesaf. Croesawir sylwadau'r Pwyllgor ar gynnwys yr adroddiad.

1.4 Fel ac yr adroddwyd i'r Pwyllgor Ymgynghorol yn yr Hydref barn gychwynnol yr archwilwyr oedd bod y Cyngor yn cyd-fynd gyda'r gofynion yn gyffredinol ond bod angen addasu rhai elfennau sydd yn gysylltiedig â chofnodi dyletswyddau a nodi pwy yw Daliwr Dyletswydd a'r Person Dynodedig.

1.5 Yn ystod yr ymweliad fe fu i'r archwilwyr ymweld ag harbyrau Aberdyfi, Porthmadog a Phwllheli. Ni fu iddynt ymweld ag Abermaw oherwydd cyfyngiadau mewn amser.

1.6 Pwysleisir na gyflwynwyd unrhyw rybudd o welliant yn ymwneud a materion diogelwch difrifol, safon neu ddiffygion yn yr harbyrau. Nodwyd gan yr archwilwyr fod cyfle i wella ar daclusrwydd oddi amgylch cei harbwr Aberdyfi gan fod yna nwyddau a rhaffau wedi eu cadw ar y cei mewn ffordd a allasai achosi risg. Mae yn anorfod fod y materion hyn wedi eu gweithredu arnynt gan staff y Gwasanaeth yn ystod misoedd y gaeaf. Cyflwynwyd sylwadau ynglŷn â diffyg lled y sianel fordwyo yn harbwr Pwllheli. Ni chyflwynwyd sylw am faterion diogelwch yn harbwr Abermaw.

1.7 Er bod y Cod Diogelwch Porthladdoedd yn cael ei adolygu yn rheolaidd gan y gwasanaeth mae yn anorfod atgoffa Aelodau o'r Pwyllgorau Ymgynghorol o'r ddyletswydd arnynt i gyflwyno sylwadau ar addasrwydd y Cod Diogelwch ac i dderbyn sylwadau ar drefniadau gwaith yr harbyrau fel gallai'r Cod Diogelwch gael ei adolygu er sicrhau bod yn berthnasol i weithgareddau'r harbwr, priodoldeb lleol

1.8 Fe fydd archwilwyr Asiantaeth Gwylwyr y Glannau yn ail ymweld â'r Cyngor yn ystod yr Hydref nesaf. Y bwriad yw bod dilyniant i'r adolygiad yn cael ei gynnal ar ddyddiad ble cynhelir cyfarfod Pwyllgor Ymgynghorol Harbwr Porthmadog ble gwahoddir aelodau o holl Bwyllgorau Ymgynghorol Harbyrau Gwynedd i'r cyfarfod er derbyn cyflwyniad gan yr archwilwyr ar faterion sydd yn gysylltiedig â'r Cod Diogelwch Porthladdoedd. Fe fydd hyn hefyd yn gyfle i Aelodau o'r pwyllgorau Ymgynghorol i holi'r arbenigwyr ar faterion yn ymwneud a'r Cod Diogelwch Porthladdoedd.

2. Materion Gweithredol

2.1 Mordwyo

2.1.1 Rhagwelir bydd archwiliad manwl yn cael ei gynnal ar gymhorthion mordwyo Abermaw gan archwilwyr Awdurdod Goleudai Tŷ'r Drindod yn ystod mis Awst 2018.

2.1.2 Yn y man mae 2 Rybudd i Forwyr mewn grym yn Abermaw. Rh-01/18 yn adrodd na fod llusern Cymhorthydd Mordwyo 'Cardinal De' yn goleuo Q Fl 6 15s. Lleoliad - 52° 42.822' N - 004° 03.729W. Mae Rhybudd Rh-02-18 yn adrodd na fod llusern Cymhorthydd Mordwyo 'Rhif 2' yn goleuo Fl R 2s Position 52°42.698'N - 004°04.187'W.

2.1.3 Mae rhaglen waith cynnal a chadw'r Cymhorthion Mordwyo'r Harbwr wedi ei gwblhau a hyn yn unol â chytundeb, cyfarwyddwyd ac arweiniad y Pwyllgor Ymgynghorol. Fe fydd diweddariad o'r sefyllfa gyfredol yn cael ei gyflwyno i'r Aelodau gan yr Uwch Swyddog Harbyrau yn y cyfarfod.

2.1.4 Mae Cymhorthydd mordwyo newydd wedi ei bwrcasu ar gyfer adnewyddu Bwi Rhif 4. Fe fydd y bwi ar ei safle cyn Gwyn Y Pasg. Mae hefyd yn fwriad i bwrcasu a gosod bwi ychwanegol (Port) yn y sianel er arwain morwyr yn ddiogel heibio traethell y gogledd. Fe fydd yn fwriad cyflwyno cais i Dŷ'r Drindod er sicrhau fod lleoliad y bwi wedi ei gofnodi ar sustem yr Awdurdod Goleudai.

2.2 Cynnal a chadw

2.2.1 Bydd yr Uwch Swyddog Harbyrau yn cyflwyno rhaglen waith cynnal a chadw a fu wedi ei weithredu arno yn Harbwr Abermaw yn ystod y cyfnod Hydref - Rhagfyr 2017 ac yn cyflwyno manylion o'r gwaith sydd wedi ei gwblhau yn y cyfnod Ionawr - Chwefror 2018. Gofynnir am adborth aelodau'r Pwyllgor am unrhyw waith ychwanegol bydd angen ei ystyried a'i gynnwys ar y rhaglen waith.

2.2.2 Bwriedir gosod canllaw diogelwch ar wal y cei yn ystod mis Mawrth. Mae asesiad risg wedi adnabod bod yna risg yn bodoli gan na fod canllaw yn gwarchod yr ochr serth. Y rheswm na fod canllaw ar y rhan fychan hon o'r harbwr oedd er galluogi nwyddau gael ei godi allan o gychod. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf ni wnaethpwyd defnydd o'r cei ar gyfer glanio a morio nwyddau. Gan fod yr ardal yn brysur gyda cherddwyr, yn enwedig yn ystod tymor yr haf, mae angen gwella diogelwch yn yr ardal a lleihau risg i gerddwyr.

2.2.3 Mae dwy ysgol wedi dirywio ac angen ei adnewyddu ar y cei. Y bwriad yw adnewyddu'r ddwy ysgol cyn Gŵyl y Sulgwyn.

2.3 Materion Staff

2.3.1 Daeth cyfnod cyflogaeth Cymhorthydd Harbwr Abermaw (tymhorol) i ben yn swyddogol ar y 30ain Medi 2017. Er sicrhau cymorth gyda gwaith yr harbwr dros fisoedd y gaeaf fe fu i'r cytundeb gael ei ymestyn hyd at y 31 Rhagfyr 2017 pan death y cytundeb i ben. Falch yw adrodd bod y cyn swyddog bellach wedi ei benodi gydag Asiantaeth Gwylwyr y Glannau yng Nghaergybi.

2.3.2 Mae cymhorthydd harbwr tymhorol (Aberdyfi) yn parhau gyda chytundeb gwaith ac yn rhan o'r tîm ehangach oddi fewn y Gwasanaeth Morwrol a Pharciau Gwledig ac yn cefnogi a galluogi'r Gwasanaeth er ymateb i ddigwyddiadau a chwblhau rhaglen waith cynnal a chadw harbyrau yn ardal Aberdyfi ac Abermaw.

2.3.3 Rhagwelir bydd y swyddi tymhorol yn dychwelyd ar sail llawn amser yn harbyrau Abermaw, Aberdyfi a Porthmadog ar y 1af Ebrill 2018 ac yn ymestyn hyd at 30 Medi 2018.

2.4 Materion Gweithredol

2.4.1 **Arwyddion Diogelwch**. Mae'r Gwasanaeth, a hyn ar y cyd gyda Sefydliad y Bad Achub a chynrychiolydd lleol o'r Bad Achub, wedi cwblhau adolygiad manwl o'r holl arwyddion diogelwch oddi amgylch ardal yr Harbwr a thraeth Abermaw. Mewn ymateb i'r archwiliad ac mewn ymgynghoriad gyda Mudiad y Bad Achub mae'r Gwasanaeth wedi archebu arwyddion newydd a fydd yn cael eu gosod ar sawl safle oddi amgylch yr harbwr a ger y traeth.

2.4.2 Mae cyfanswm cost yr arwyddion yn £6,800 gyda chost dylunio a rhag paratoi, sef paratoi templedi, yn £500 (eithrio TAW.) Fe fydd yr arwyddion yn cael eu danfon i'r harbwr ar y 15fed Mawrth 2018 ac fe fawr obeithir bydd y prif arwyddion Diogelwch are u safle priodol cyn Gŵyl Y Pasg. Oherwydd natur traeth Abermaw rhagwelir bydd angen tynnu'r arwyddion oddi ar y safle yn ystod misoedd y gaeaf er lleihâi difrod a achoswyd i'r arwyddion gan y tywydd garw. Ariannwyd y gwariant drwy gynllun TAIS, sef cronfa Twristiaeth Llywodraeth Cymru.

2.4.3 **F.L.A.G -2018 (Fisheries Local Action Group)**. Mae cyfnod newydd F.L.A.G wedi cychwyn yng Nghymru ac mae Swyddog wedi ei phenodi drwy drefniant Cyngor Ceredigion i arwain ar y prosiect. Yn ddarostyngedig ar ganiatâd y Cadeirydd fe fydd y Swyddog yn mynychu'r cyfarfod er adrodd i'r pwyllgor ar faterion F.L.A.G. Ni does manylion pellach ynglŷn â rhaglen F.L.A.G wedi dod at law hyd yma.

2.4.4 **Ras Y Tri Phigyn.** Cynhelir Ras Y Tri Phigyn ar y 9fed Mehefin 2018. Yn dilyn gwaith a gynhaliwyd yn 2017 cyflwynwyd caniatâd i Bwyllgor y ras osod blociau concrid ac angorfeydd 'ôl a blaen' yn ardal ble mae dŵr dwfn parhaol yn yr Harbwr. Edrychir ymlaen at gydweithio a chynorthwyo trefnwyr y Ras unwaith yn rhagor yn 2018.

2.4.5 **Digwyddiad 'Motorcross' Traeth Abermaw.** Mae trefnwyr y digwyddiad wedi cyflwyno cais yn ceisio caniatâd i gynnal y digwyddiad ar y 27ain ac yr 28ain Hydref 2018. Mewn ymateb i'r cais a anfonwyd at y trefnwyr ar y 12fed Rhagfyr 2017 cadarnhawyd bod y dyddiad yn dderbyniol gan y Gwasanaeth. Serch hyn, mae yn bosibl bod yna awgrymiadau y dylai'r trefnwyr ail ystyried y dyddiadau fel na fod y dyddiadau yng ngwrth daro gyda gwyliau hanner tymor ysgolion. Er na fod hyn yn fater 'harbwr' gofynnir am farn y Pwyllgor ar y cyfnod ble cynhaliwyd y digwyddiad fel bydd yn bosibl i'r Gwasanaeth hysbysu'r trefnwyr ar gyfer eu digwyddiad yn 2019 pe bydd yna ofyn am newid y dyddiadau.

2.4.6 **Clirio Tywod - 2018**. Rhagwelir bydd gwaith symud tywod o'r traeth yn cychwyn ar ddechrau mis Mawrth 2018. Bydd cyfnod y gwaith yn ddibynnol ar y maint tywod sydd wedi casglu yn yr ardal. Rhagwelir bydd tywod sydd wedi casglu ar y promenade, y Maes Parcio a'r morglawdd hefyd yn cael ei glirio fel rhan o'r cytundeb.

2.4.7 **Pontŵn Wal y Cei.** Yn dilyn trafodaethau yn lleol mae yn parhau yn fwriad cynorthwyo er sicrhau bod perchenogaeth, cyfrifoldebau, trefn cynnal a chadw a rheolaeth y pontŵn yn cael ei drosglwyddo oddi wrth gyfrifoldeb y Clwb Hwylio i gyfrifoldeb elusen leol. Gan na bod y pontŵn ym mherchenogaeth y Cyngor nid yw'r Cyngor mewn unrhyw sefyllfa i ymrwymo at waith cynnal a chadw'r pontŵn at y dyfodol. Mae yn fwriad cydweithio gyda'r grŵp lleol er sicrhau fod y pontŵn yn cael ei warchod ac fe fydd staff yr harbwr yn cynorthwyo drwy gynnal archwiliadau sylfaenol o'r pontŵn ac er sicrhau defnydd priodol o'r pontŵn ar ran y grŵp lleol.

2.4.8 Mae Uned Eiddo'r Cyngor yn paratoi 'trwydded' a fydd yn cadarnhau hawl gan y perchennog i gysylltu'r pontŵn i wal y cei. Mae hyn ei angen gan na fod y pontŵn ym mherchenogaeth y Cyngor. Ni ragwelir bydd hyn yn amharu o gwbl ar unrhyw drefniant neu gyfrifoldeb rheolaethol y pontŵn at y dyfodol.

2.4.9 **Trwydded Perchennog a Thrwydded Cychwyr.** Fe fydd ffurflenni cais, Gwybodaeth offer Diogelwch a ffurflenni Archwilio cychod ysgraff yn cael eu dosbarthu i'r dalwyr trwydded gyfredol yn ystod mis Mawrth. Rhagwelir bydd ysgraff a fu yn gweithredu yn 2017 yn ail ymgeisio am drwyddedau yn 2018. Ni dderbyniwyd unrhyw sylwadau ynglŷn ag ansawdd y gwasanaeth ysgraff yn

2017 ac felly cymerir yn ganiataol na fod yna unrhyw ofyn am addasiad i'r telerau ac amodau presennol.

3. Materion Ariannol

3.1 Mae crynodeb o gyllideb yr Harbwr yn adrodd ar y sefyllfa ariannol gyfredol yn atodol. Bydd y sefyllfa ariannol hyd at ddiwedd Chwefror 2018 yn cael ei ddosbarthu yn y cyfarfod.

3.2 **Ffioedd a Thaliadau 2018/19**. Mae taenlen ffioedd arfaethedig 2018 Harbwr Abermaw eisoes wedi ei gyflwyno i'r Pwyllgor Harbwr gan ofyn am sylwadau. Er yr adroddwyd y rhagwelwyd byddai chwyddiant Harbyrau ar gyfer 2018/19 yn 1.85% mae'r canran chwyddiant wedi ei adolygu yn dilyn nifer o ffactorau sydd yn cael effaith ar chwyddiant. Cadarnheir bydd y raddfa chwyddiant ar gyfer harbwr Abermaw yn 2018/19 yn cynyddu i 3.36% gyda chwyddiant cyfartaledd harbyrau Gwynedd yn 2.9%. Golygai bydd targed incwm yr harbwr yn cynyddu at £35,720 yn 2018/19.

3.3 Gan fod y gwasanaeth eisoes wedi cyfathrebu gyda chwsmeriaid yr harbwr y bwriad yw awgrymu bod y ffioedd a thaliadau yn parhau i gynyddu 2% ar gyfartaledd yn y flwyddyn ariannol 2018/19. Gan fydd diffyg bosibl yn yr incwm fe fydd angen sicrhau fod y Gwasanaeth yn adnabod cyfleoedd incwm angen ac yn lleihau gwariant bosibl yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

3.4 Yn 2017 roedd yn ofyn ar y Cyngor i ychwanegu ffi am bob angorfa, a hyn ym mhob Harbwr sydd dan reolaeth a chyfrifoldeb y Cyngor. Mae'r ffi wedi ei ychwanegu gan Stad Y Goron sydd yn hawlio £25.00 gan bob unigolyn sydd ag angorfa yn yr harbwr. Mae gofyn fod y Cyngor, fel yr Awdurdod Harbwr, yn codi ac yn casglu'r ffi hwn ar ran Asiant Y Goron. Ni does TAW ynghlwm a'r ffi ychwanegol. Mae'r ffi ychwanegol hefyd yn daladwy am angorfeydd ymwelwyr ac fe fydd gofyn fod y taliad hwn yn cael ei ariannu drwy gyllideb yr Harbwr.

3.5 Gan na fod cytundeb gydag Asiant Y Goron wedi ei gadarnhau nid oedd y ffi yn daladwy yn 2017/18. Rhagwelir bydd prydles newydd yn cael ei chadarnhau gan Asiant Y Goron yn ystod 2018 ac felly fe fydd y ffi ychwanegol yn daladwy gan holl ddalwyr angorfeydd.